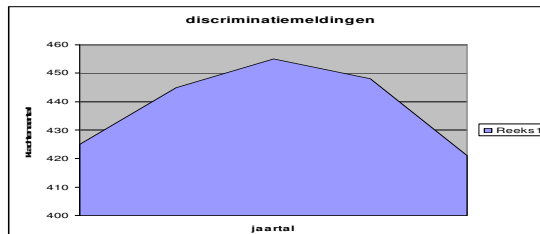

Feitenkaart discriminatie 2007, regio Rotterdam-Rijnmond

Meldingen van discriminatie

In 2007 ontving RADAR Rotterdam-Rijnmond <421 discriminatieklachten en -meldingen. Dat zijn 27 klachten minder dan in 2006. Het jaarlijks aantal klachten varieerde de afgelopen vijf jaar tussen de 421 en 455.

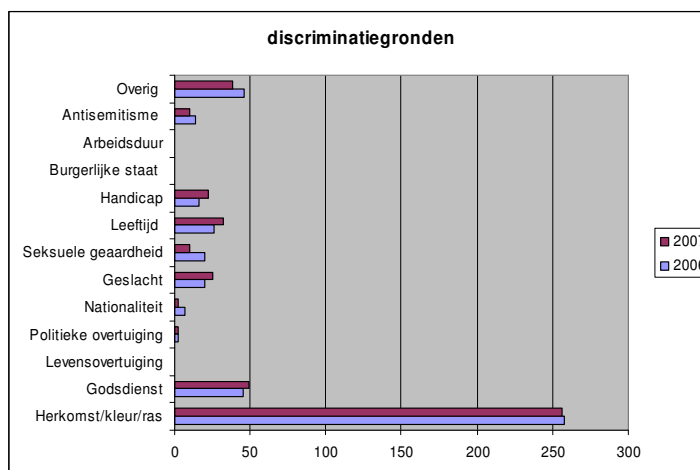
Discriminatie betekent letterlijk; onderscheid maken. Maar niet ieder onderscheid staat gelijk aan discriminatie. De wet bepaalt welk onderscheid wel of niet geoorloofd is. Wettelijk gezien wordt alleen onderscheid op de volgende gronden gerekend tot ongeoorloofd onderscheid (= discriminatie): ras, nationaliteit, godsdienst, sekse, seksuele gerichtheid, leeftijd, handicap, levensovertuiging, politieke overtuiging, burgerlijke stand en arbeidsduur. De onderstaande tabellen zijn gebaseerd op de discriminatie-ervaringen die bij RADAR zijn gemeld.

Aard van de discriminatie	Aantallen in 2007
Omstreden behandeling	241
Weigering goed/dienst	139
Toepassing regels	73
Overig	29
Vijandige bejegening	156
Demonstratie	1
Belediging	129
Leuzen/pamflet	14
Overig	12
Geweld	14
Bedreiging	5
Overig	5
Totaal	421

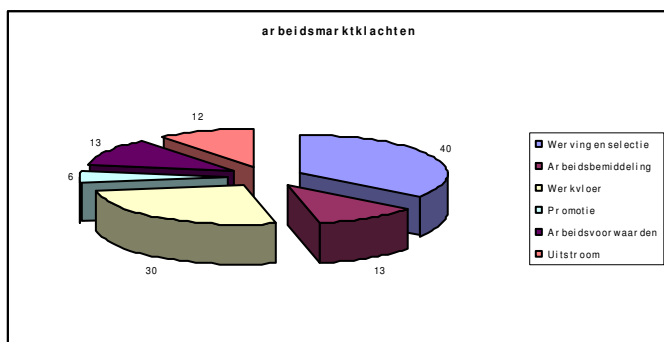
Aard Discriminatie manifesteert zich in verschillende vormen. Ruim de helft van de klachten ging over 'omstreden behandeling.' We spreken van omstreden behandeling wanneer groepen worden uitgesloten van bepaalde goederen en diensten, of wanneer hen de toegang daartoe wordt belemmerd. Hieronder vallen ook algemene regels die - direct of indirect - nadelig uitpakken voor bepaalde groepen. Ruim een derde van de discriminatieklachten gaat over (vijandige) bejegening. Tot vijandige bejegening worden uitingen gerekend die verwijzen naar inferioriteit van minderheidsgroepen, onder meer in de vorm van tekens, opvattingen, gedragingen en daden. Racistische leuzen en hakenkruisen zijn hiervan de bekendste voorbeelden. De klachten in deze categorie gaan verder vooral over discriminatoire belediging, waaronder beledigende, denigrerende,

stigmatiserende uitspraken en scheldwoorden. Meldingen van fysiek letsel - of ernstige dreiging daartoe zijn geregistreerd als geweld. Gelukkig gaat het hier om een gering aantal incidenten.

Discriminatiegronden Het merendeel van de meldingen gaat over etnische discriminatie. Zes van de tien gemelde voorvallen is bepaald door etnische herkomst, huidkleur of 'ras'. Steeds meer autochtone Nederlanders melden zich als

slachtoffer van etnische discriminatie. Tien procent van de meldingen komt voort uit discriminatie vanwege godsdienst. Tal van gezindtes melden discriminatie op deze grond, van moslims tot aan jehova's getuigen. Van seksdiscriminatie werd 25 keer melding gemaakt. Daarnaast werd 23 maal melding gedaan van leeftijdsdiscriminatie en 22 maal van discriminatie als gevolg van handicap of chronische ziekte. Van homodiscriminatie werden tien meldingen geregistreerd, evenveel als het aantal meldingen van antisemitisme. Over discriminatie vanwege arbeidsduur, burgerlijke staat, nationaliteit en politieke overtuiging kwamen slechts enkele meldingen binnen. Het relatief grote aantal discriminatiemeldingen in de restcategorie 'overig' gaat over 'oneerlijke behandeling' of 'benadeling' op gronden die niet wettelijk als discriminatie worden gezien. Het gaat met name om mensen met overgewicht, afwijkende lichaamsbouw, jeugdculturen en/of levensstijlen. In deze categorie voelt een kleine minderheid zich benadeeld als huiseigenaar, roker of hondenbezitter.

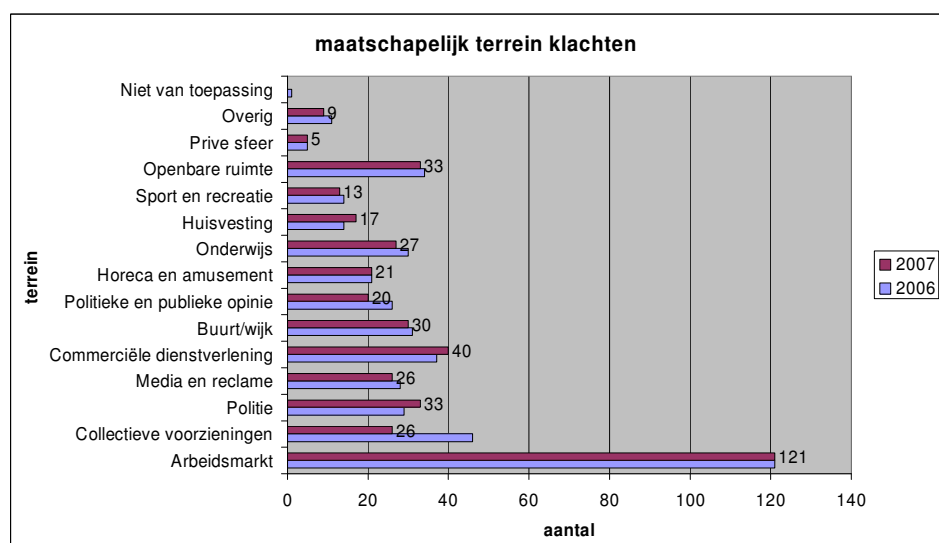

Maatschappelijk terrein Het aantal klachten over discriminatie op de arbeidsmarkt neemt gestaag toe. Maar liefst 121 van de 421 meldingen betrof discriminatie op de arbeidsmarkt.

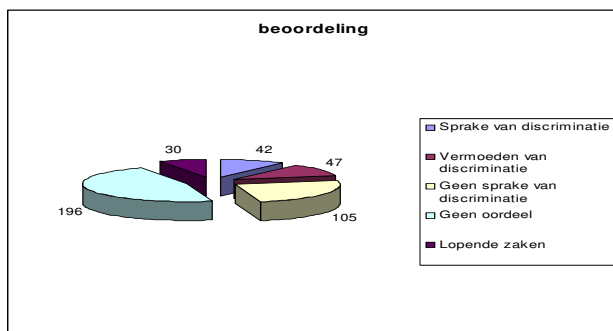
De meeste arbeidsmarktklachten gaan over discriminatie tijdens de werving en selectie (n=40). Daarna volgen klachten over discriminatie op de werkvloer door collega's,

leidinggevenden of klanten (n=30). Klachten zijn er ook over bemiddelaars die meegaan in discriminerende functie-eisen van werkgevers (n=13). Carrièrebeperkingen door discriminatie bij de doorstroom wordt zelden gemeld (n=6). Klachten over de arbeidsvoorwaarden nemen wel iets toe in omvang (n=13). Ongeveer eenzelfde aantal meldingen gaat over beëindiging van het arbeidscontract (n=12). Tot slot een restcategorie (n=7).

RADAR ontving 40 meldingen over discriminatie door zakelijke dienstverleners, waaronder banken en vervoersmaatschappijen. De aard van de klachten varieert van neerbuigende gebaren en uitspraken van medewerkers tot aan ronduit racistische opmerkingen. Er waren ook meldingen over weigering van

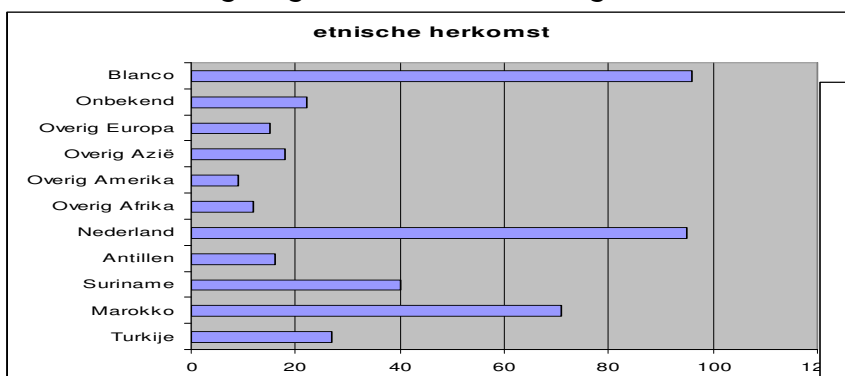

dienstverlening; mensen die vermoedelijk de dupe waren van heimelijke *redlining*¹ door kredietverstrekkers en hypotheccair financiers. Mogelijke discriminatie door politie (en justitie) werd dertigmaal gemeld. Hiervan ging de helft over het willekeurig toepassen van de bevoegdheid om mensen staande dan wel aan te houden. De andere helft ging over de manier waarop de politie mensen aanspreekt; variërend van kleineren tot wegsturen. Over het onderwijs ontving RADAR 27 klachten; het merendeel over discriminerende opmerkingen van leerlingen onderling. Soms zijn ouders teleurgesteld of ontevreden over de manier waarop de school hiertegen optreedt. Bovendien melden bepaalde allochtone ouders dat hun kinderen onterecht worden doorverwezen naar het speciaal onderwijs of naar de lagere niveaus van het voortgezet onderwijs. Zij vermoeden dat de docenten de academische capaciteiten van allochtone kinderen op voorhand lager inschatten. Er waren dit jaar opvallend weinig klachten van leerlingen die geen hoofddoek mochten dragen tijdens het volgen van onderwijs.² Wel waren er meer ouders die problemen meldden over het onderwijsaanbod aan hun zieke of gehandicapte kinderen. Er werd 26 maal melding gemaakt van discriminatoir optreden van collectieve voorzieningen, zoals gezondheidszorg en welzijnsorganisatie. Een gelijk aantal meldingen werd gedaan over stigmatiserende of discriminerende uitingen in media en reclames. Het Rotterdamse nachtleven leverde 21 meldingen op van horecadiscriminatie. Uitingen van politici en/of opinieleiders werden 20 maal gemeld. Zij gingen vrijwel zonder uitzondering over discriminerende/kwetsende uitingen van Geert Wilders over de islam en over Yvonne Lont van de Christen Unie die zich negatief uitliet homoseksualiteit (n=13 resp. 3). Problemen omtrent huisvesting was voor 17 mensen aanleiding om discriminatie te melden. Discriminatie in de sport werd 13 maal gemeld. Etnisch gemengde (familie)relaties leidden tot 5 meldingen van discriminatoire belediging of benadeling.

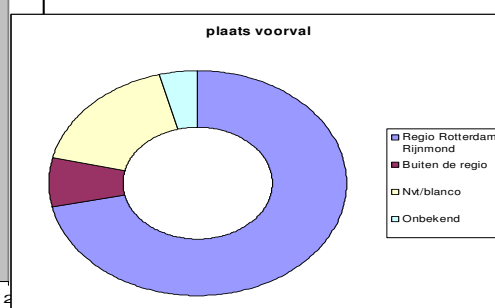

Beoordeling van de meldingen Een discriminatie melding staat niet gelijk aan bewezen discriminatie. Voor de behandeling van meldingen past RADAR hoor en wederhoor toe. Bij de beoordeling maakt RADAR gebruik van het juridisch instrumentarium. Het beoordelen van discriminatieklachten is buitengewoon ingewikkeld. Wanneer melders geen onderzoek of inmenging wensen, onthoudt RADAR zich van een

oordeel over mogelijke discriminatie (geen oordeel). Over lopende zaken kan evenmin een oordeel gegeven worden. Soms loopt een onderzoek vast omdat het principe van hoor en wederhoor geen uitsluitsel geeft. Als er geen spijkerhard bewijs is van discriminatie, maar het vermoeden van discriminatie niet is weggenomen luidt het oordeel: vermoeden van discriminatie. In bepaalde gevallen brengt RADAR discriminatiezaken aan bij de rechter of andere bevoegde organen. Wanneer daar het oordeel luidt dat er sprake is van discriminatie neemt RADAR dat oordeel over. Dat geldt ook bij voorvallen waarover jurisprudentie voorhanden. Er is geen sprake van discriminatie als de benadeling gebaseerd is op 1) een grond die buiten de wettelijke discriminatieverboden valt, 2) wanneer uit navraag van RADAR blijkt dat er van discriminatie geen sprake was, 3) of wanneer een bevoegd orgaan tot dit oordeel is gekomen in deze zaak.

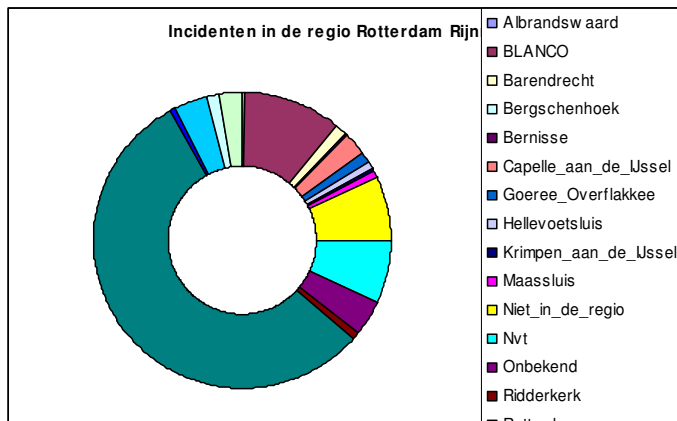

Discriminatie treft niet alleen

etnische minderheden. Autochtone Nederlanders zijn in 2007 het meest vertegenwoordigd in de groep gedupeerden³ en zij melden discriminatie op de meest uiteenlopende gronden. Leeftijd, handicap en sekse zijn onder autochtone Nederlanders de meest gemelde discriminatiegronden. Een kwart van de meldingen van autochtone Nederlanders, betreft discriminatie op grond van de autochtone etniciteit. Marokkaanse Rotterdamers zijn de op een na grootste etnische bevolkingsgroep die discriminatie meldt bij RADAR⁴, gevolgd door de Surinaamse Rotterdamers. Het aantal melders dat van oorsprong uit (overig) Europa neemt iets toe. Dit ligt mogelijk aan de toeloop van mensen uit Midden- en Oost-Europa en aan verwante problemen omtrent huisvesting en negatieve beeldvormingen. In de categorie blanco zitten minderheidsgroepen die nationale of etnische achtergronden overstijgen. Het gaat dan om uitingen gericht tegen ‘buitenlanders’, ‘moslims’, ‘vrouwen’, ‘homoseksuelen’ et cetera.

RADAR registreert uitsluitend incidenten die ofwel in de regio Rotterdam-Rijnmond plaatsvonden, of inwoners uit de regio Rijnmond hebben gedupeerd. Meldingen uit overige regio's worden direct doorverwezen naar de lokale antidiscriminatievoorziening. De meldingen in de categorie blanco/nvt gaan over discriminerende uitingen in de (landelijke) media of op het internet. De melders van incidenten die buiten de regio plaatsvonden, woonden wel allemaal in de regio Rotterdam-Rijnmond. Bij enkele (anonieme) meldingen bleef de plaats van het voorval onbekend.

Het leeuwendeel van de gemelde incidenten in Rijnmond vond plaats in de stad Rotterdam (n=322). Op grote afstand volgen de gemeenten Schiedam (n=16), Vlaardingen en Capelle aan den IJssel (beide n=10). Daarna volgen Spijkenisse (6), Barendrecht, Goeree-Overflakkee (beide n=5). Het bleef bij enkele incidenten in de gemeenten Ridderkerk, Maassluis en Hellevoetsluis (beide n=3). Krimpen en Rozenburg (beide n=2). Het bleef

bij 1 gemeld incident in Albrandswaard, Bergschenhoek en Bernisse.

Ervaren discriminatie

In 2007 gaf RADAR opdracht aan het COS om de Rotterdamse bevolking te vragen naar ervaren discriminatie in het afgelopen jaar. Het COS heeft de vragen over discriminatie-ervaringen verwerkt in één van de vragenlijsten van de jaarlijkse Omnibusenquête. Voor de Omnibusenquête past het COS een a-selecte steekproef toe op de Gemeentelijke Basis Administratie en betreft daarbij voldoende respondenten zodat representativiteit wordt bereikt.

Omvang discriminatie-ervaringen Hoe vaak hebben Rotterdamers zich in het afgelopen jaar gediscrimineerd heeft gevoeld? Het gaat hierbij dus om discriminatie *in de perceptie van de respondent*. In procenten van *alle* Rotterdamers is 79 procent naar eigen zeggen niet gediscrimineerd in het afgelopen jaar. Maar liefst 21% van alle Rotterdamers (vanaf 16 jaar) heeft naar eigen zeggen wel discriminatie ervaren. Van de gedupeerden heeft 5

³ Dat was ook in 2006 het geval

⁴ RADARs onderzoek Gevoelens en Gevallen van discriminatie leidde in de zomer van 2007 tot een betere bekendheid onder de Marokkaanse Rotterdamers

procent hooguit tweemaal discriminatie ervaren, 5 procent 3-5 maal, 11 procent zesmaal of vaker, waaronder 2% die 20 discriminatie-ervaringen rapporteren. Ruim de helft van de gedupeerden (54%) heeft zich zesmaal of vaker gediscrimineerd gevoeld. Dat komt neer op minstens eens per twee maanden.

Mensen met discriminatie-ervaring in de afgelopen 12 maanden	percentage
alle Rotterdammers (16+)	21
Mannen	21
Vrouwen	21
Autochtonen	16
westerse allochtonen	21
niet-westerse allochtonen	36
16-24 jaar	32
25-44 jaar	24
45-64 jaar	21
65-75 jaar	11
76 jaar en ouder	9

Bron: COS (2007)

Autochtone Rotterdammers voelen zich iets minder vaak gediscrimineerd dan allochtone Rotterdammers. Tussen mannen en vrouwen lijkt er geen verschil. De verschillen naar leeftijd (hoe ouder de Rotterdammer, des te minder voelt deze zich gediscrimineerd) worden grotendeels verklaard door de verschillen in etnische samenstelling van de verschillende leeftijdsgroepen. De leeftijd, hun geslacht of etnische groepen maken weinig verschil uit voor het aantal maal dat men discriminatie heeft ervaren.

Aard Discriminatie-ervaringen hebben verschillende uitingsvormen. Meer dan de helft van de mensen met discriminatie-ervaringen (56% van hen, overeenkomend met 11% van alle Rotterdammers) werd de dupe van ongelijke behandeling/benadeling. Discriminerende opmerkingen werden in iets minder dan de helft van de ervaringen genoemd.

Tussen groepen vallen enkele verschillen op. Zo ervaren homoseksuelen verhoudingsgewijs veel discriminerende opmerkingen en worden vrouwen verhoudingsgewijs vaak de dupe van bedreiging, agressief gedrag en geweld of van vernieling c.q. beschadiging van eigendommen.

Wijze van discriminatie	In % van de gedupeerden	In % van alle Rotterdammers (16+)
Door ongelijke behandeling/benadeling	56	11
Door discriminerende opmerkingen	47	9
Door bedreiging/geweld/agressief gedrag	24	5
Door negeren	23	5
Door roddels	14	3
Door vernieling/beschadiging van eigendommen	9	2
Anders	3	1

Discriminatiegronden De meeste gedupeerde Rotterdammers (57%) hebben discriminatie ervaren vanwege hun afkomst. Veel minder vaak - maar toch nog 24% - ervoer men leeftijdsdiscriminatie. Discriminatie vanwege het geloof dan wel levensovertuiging wordt door 22% genoemd. Veertien procent rapporteerde seksediscriminatie. Negen procent van de gedupeerden werd gediscrimineerd vanwege seksuele diversiteit en nog eens 9 procent door ziekte of handicap. Bij de categorie “anders”, die door 12% werd aangekruist, werden gronden genoemd die geen wettelijke bescherming genieten tegen ongelijke behandeling (zoals: “het feit dat ik rook”) Bij de volgende tabellen kan er sprake van zijn dat de percentages optellen tot meer dan 100%, omdat respondenten meer dan één antwoord konden aankruisen.

De grond van discriminatie	In % van de gedupeerden	In % van alle Rotterdammers (16+)
Culturele herkomst/huidskleur	57	12
Leeftijd	24	5
Geloofs- of levensovertuiging	22	4
Geslacht	14	3
Seksuele gerichtheid/seksuele identiteit	9	2
Ziekte of handicap	9	2
Iets anders	13	2

Bron: COS (2007)

Van de niet-westerse Rotterdammers heeft 82% in het afgelopen jaar discriminatie ervaren. Van hen ervoer iets minder dan een derde (29 %) in het afgelopen jaar discriminatie vanwege zijn of haar culturele herkomst of huidskleur. Onder Rotterdammers met een niet-westerse achtergrond wordt de discriminatiegrond *culturele herkomst/huidskleur* door een overgrote meerderheid van de gediscrimineerden genoemd.

Van de islamitische Rotterdammers ervoer 24 procent discriminatie vanwege de godsdienst/ levensovertuiging. Van de moslims die zich in ieder geval (op welke grond dan ook) gediscrimineerd voelden, geeft 67% dit aan als grond van discriminatie. Onder andere groepen is dat aandeel aanzienlijk lager (bijvoorbeeld 2% van alle christenen in Rotterdam). De verwachting dat moslima's - vanwege hun hoofddoek - vaker worden gediscrimineerd dan moslimmannen wordt niet bevestigd door de cijfers. Overigens valt op dat van de moslims 24% discriminatie heeft ervaren vanwege de *godsdienst*, maar nog vaker (28%) op grond van hun culturele herkomst/huidskleur.

Rotterdammers lijken relatief weinig te leiden onder seksediscriminatie (3%); hoewel vrouwen iets vaker dan mannen.

Terrein De meeste discriminatie-ervaringen vonden op straat plaats (58% van de gedupeerden en 12% van *alle* Rotterdammers). Volgens degenen met een dergelijke discriminatie-ervaring, was dat om hun *culturele herkomst of huidskleur*. Ook discriminatie-ervaringen vanwege seksuele gerichtheid/diversiteit vonden verhoudingsgewijs vaak plaats op straat.

Arbeidsmarktdiscriminatie (sollicitaties, bemiddeling, werkvloer) is door 38% van de gedupeerden genoemd. Maar liefst 8 procent van de Rotterdammers is daar het afgelopen jaar naar eigen zeggen tegenaan gelopen. Een derde van hen (34%) noemt als

discriminatiegrond *leeftijd*.⁵ Discriminatie deed zich ook voor bij het winkelen (27 % van de gedupeerden 5 % van alle Rotterdammers) In ruim 70% van die discriminatie-ervaringen was dat vanwege de *culturele herkomst of huidskleur*.

Rotterdammers met een niet-westerse achtergrond noemen *in verhouding* (dus gecorrigeerd voor het aandeel binnen de groep dat zich überhaupt gediscrimineerd voelt) vaker arbeid, politie en winkelen als terrein waarop zij discriminatie hebben ervaren.

Het terrein van discriminatie	In % van de gedupeerden	In % van alle Rotterdammers (16+)
Op straat	58	12
Arbeid	38	8
Winkelen	27	5
Uitgaan	18	4
Politie	17	3
Onderwijs	10	2
Financiële dienstverlening ⁶	10	2
Huisvesting	7	1
Sport	3	1
Openbaar vervoer	2	0
Uitkering/sociale dienst	1	0
Iets anders	8	2

Bron: COS (2007)

Op de arbeidsmarkt ervaren gedupeerden ongelijke behandeling of benadeling. Op straat worden met name discriminerende opmerkingen gemaakt, agressief gedrag vertoond of worden eigendommen beschadigd.

Gediscrimineerd, en dan? De meeste mensen die discriminatie (hebben) ervaren, doen daar niets mee. Maar liefst 81% van de gedupeerden liet het erbij zitten. Dat komt erop neer dat 16% van alle Rotterdammers niets heeft gedaan met de discriminatie die ze dat jaar hebben ervaren.

Actie na discriminatie-ervaring	In % van de gedupeerden die actie ondernamen	In % van alle gedupeerden	In % van alle Rotterdammers (16+)
Niets	-	81	16
Gemeld of aangifte gedaan bij de politie	30	7	1
Praten met betrokkenen zelf	28	7	1

⁵ dat is relatief veel, want als alle terreinen bij elkaar geteld worden, wordt leeftijd in een kwart van de gevallen als grond van discriminatie genoemd.

⁶ zoals verzekeringen, leningen, hypotheek

Praten met anderen ⁷	20	5	1
Gemeld bij RADAR	3	1	0
Iets anders	20	5	1

Bron: COS (2007)

Van de gedupeerden deed 7% een melding of aangifte bij de politie. Eenzelfde aantal ging het gesprek aan met degene die hen discrimineerde. Vijf procent van hen zocht het hogerop; zij gingen erover praten met verantwoordelijken. Slechts 1% heeft de discriminatie gemeld bij RADAR.

Reden afzien melding/aangifte	In % van de gedupeerden die geen melding of aangifte deden	In % van alle gedupeerden	In % van alle Rotterdammers (16+)
Melden helpt toch niet	45	39	8
Ik vond het niet belangrijk genoeg	25	22	5
Ik heb het probleem zelf opgelost	21	19	4
Het kost me teveel tijd en moeite	21	18	4
Ik wil er geen aandacht meer aan schenken	21	18	4
Ik weet niet hoe of waar ik dit kan melden	11	10	2
Ik weet niet zeker of het wel echt discriminatie was	8	7	1
Ik ben bang voor de gevolgen als ik het zou melden	6	6	1
Om een andere reden	7	6	1

Bron: COS (2007)

Het overgrote deel van de mensen (92%) deed dus geen officiële melding van discriminatie bij de politie en/of RADAR. Van hen deed 45% geen melding omdat melden volgens hen niets helpt. Anderen (22%) vonden het niet belangrijk genoeg om te melden. Bovendien was 19% naar eigen zeggen in staat om het probleem zelf op te lossen. Daar staat tegenover dat 6% van de gedupeerden (staat gelijk aan 1% van de Rotterdammers) vreest voor nadelige gevolgen van een melding of aangifte.

⁷ Waaronder leidinggevende / hoger geplaatste

RADAR onderstreept het belang van het aanpakken van discriminatie. Het doet daarom deugd dat 1 op de 5 gedupeerden zich op enigerlei wijze beroept op het recht om tegen discriminatie beschermd te worden. RADAR betreurt het echter dat weinig gedupeerden

gebruik hebben gemaakt van haar diensten. Dat elf procent van de Rotterdamse doelgroep niet weet waar hij of zij discriminatie kan melden, is ondermeer reden voor RADAR geweest om in 2007 stevig in te zetten op PR. Een vernieuwde website, factsheets voor doelgroepen, extra publiekscontacten, meer voorlichtingen bij professionals en publiek, zijn daar voorbeelden van.

RADAR is ook een klankbord voor gedupeerden die niet zeker weten of er discriminatie in het spel is. Iedereen die mogelijk discriminatie heeft ervaren, kan dat bij RADAR melden. Afhankelijk van de behoefte van de gedupeerde kan RADAR uitzoeken of en in hoeverre discriminatie meespeelt. Wat dat betreft wil RADAR de drempel verlagen voor mensen om discriminatie te melden. Dat kan ertoe leiden dat onopgemerkte discriminatie vaker kan worden aangepakt en (onterechte) vermoedens van discriminatie kunnen worden weggenomen.

Overeenkomsten en verschillen in geregistreeerde discriminatie-ervaringen en ongemelde discriminatie-ervaringen

Er zijn talloze redenen waarom mensen hun discriminatie-ervaring zo zelden melden bij instanties. De meeste discriminatie-ervaringen houden mensen voor zichzelf of worden gedeeld in eigen kring. Nationaal en internationaal onderzoek wijst uit dat meerdere drempels geslecht moeten worden eer een ervaring wordt omgezet in een klacht. Ten aanzien van de discriminatiemeldingen, vermoedt RADAR al jaren onderrapportage en -registratie. Nu het verschil zo groot blijkt tussen de discriminatiemeldingen bij RADAR en de discriminatie-ervaringen uit het onderzoek, is dat vermoeden alleen maar bevestigd.

Dat maar 1 procent van de mensen met een discriminatie-ervaring dat bij RADAR heeft gemeld, roept inhoudelijke vragen op over de omvang van het probleem en over het bereik van RADAR. Hoe verhoudt die 1 procent zich bijvoorbeeld ten opzichte van de ruim 400 meldingen? En als we de ene procent vermenigvuldigen met 100, dan zouden er in Rotterdam minstens 40.000 discriminatie-ervaringen zijn geweest onder de 479.034 Rotterdammers van 16 en ouder. Dat zou uitkomen op 8% van de bevolking met een discriminatie-ervaring, in plaats van 21% die dat zelf rapporteert. De oorzaak van de verschillen tussen die cijfers zullen we niet helemaal kunnen achterhalen, maar ze vragen wel om verdere analyse.

Het is goed om te constateren dat de aard van de gemelde discriminatieklachten vrijwel parallel loopt aan de discriminatie-ervaringen. Daarmee geven de discriminatieklachten qua aard in ieder geval een tamelijk representatief beeld van de ervaren discriminatie. Voor beleidsmakers zijn de discriminatieklachten daarmee een belangrijk aanknopingspunt voor het bestrijden van discriminatie.

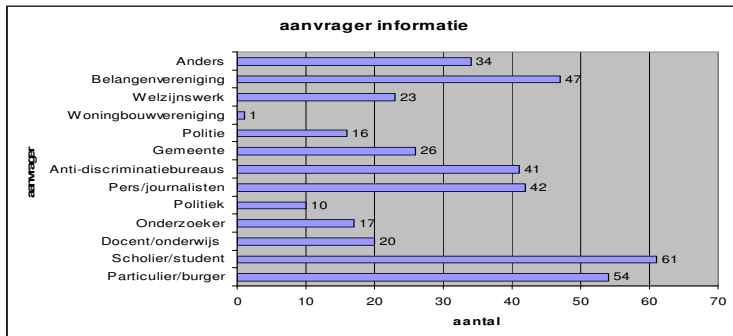
De meeste discriminatie-ervaringen komen voort uit rassendiscriminatie. Dat blijkt uit de gemelde klachten en uit het onderzoek. Met name niet westerse allochtonen ervaren etnische discriminatie. De mate van herkenbaarheid van de etniciteit -doorgaans de donkere huidkleur - is voor etnische minderheden de belangrijkste 'risicofactor'. Voor niet-westerse moslims is hun geloof de tweede factor. Negatieve beeldvorming over de etnische achtergrond en hun geloof treft met name Marokkaanse Rotterdammers.

De meeste discriminatie-incidenten doen zich voor op de arbeidsmarkt en op straat. De klachten en ervaringen lopen ook hier tamelijk parallel. Discriminatie op straat treft meerdere minderheidsgroepen; homoseksuelen, vrouwen, etnische minderheden en

gelovigen. Discriminatie op de arbeidsmarkt treft evenmin alleen etnische minderheden. Leeftijd, sekse, handicap of chronische ziekte kunnen tevens aanleiding zijn voor arbeidsmarktdiscriminatie.

Er is wel enig verschil in de aard van de ongemelde discriminatie-ervaringen en discriminatiemeldingen. Negatieve bejegening passeert vaker ongemeld dan omstreden behandeling (benadeling). Kennelijk vinden getroffen personen eerder aanleiding in een melding van benadeling dan in bejegeningkwesties.

Informatieverzoeken

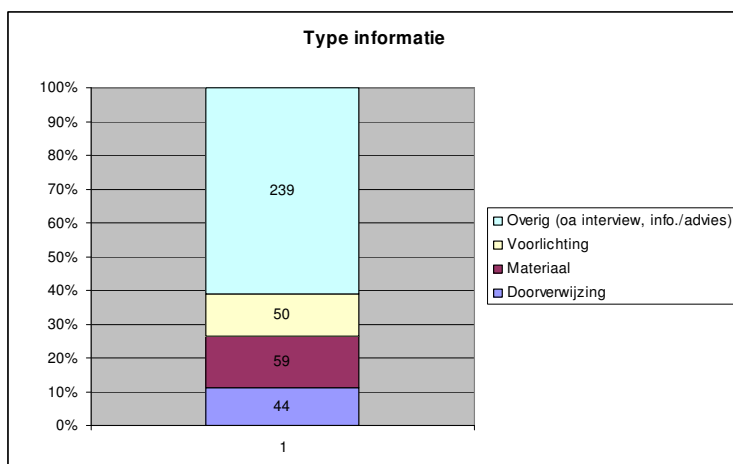
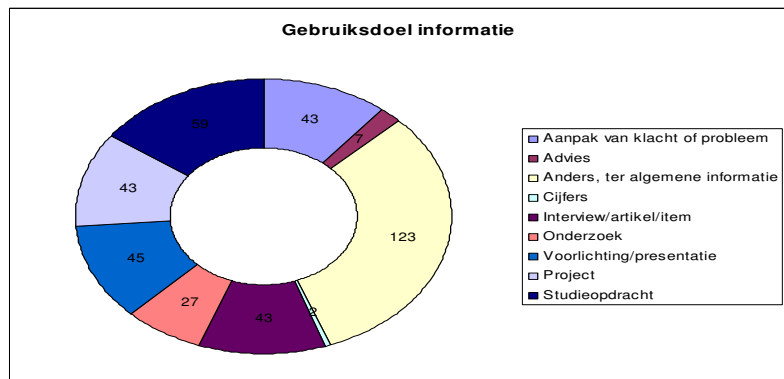
RADAR biedt niet uitsluitend ondersteuning bij klachten. RADAR adviseert en informeert ook andere belanghebbenden over discriminatie en gelijke behandeling. In 2007 vroegen een kleine 400 belangstellenden dergelijke informatie aan. Daarmee voldoet RADAR ruimschoots aan haar kerntaak als vraagbaak voor publiek en

professionals. Bovendien stelt RADAR veel materiaal beschikbaar via het internet. Op de website zijn de antwoorden te vinden op de tien meest gestelde vragen aan RADAR. De jaaroverzichten, (trend)rapportages en publicaties zijn gratis te downloaden van het internet. De website kreeg in 2007 ruim 1 miljoen *visits*.

De informatie wordt door aanvragers gebruikt om bijvoorbeeld helderheid te krijgen over de overeenkomsten en verschillen tussen vooroordelen, discriminatie en racisme. Maar ook om inzicht te krijgen in de wetgeving en

rechtsbescherming van bepaalde minderheidsgroepen. Scholieren en studenten vragen vaak informatie aan voor een studieopdracht. Andere gebruikers verwerken informatie van RADAR als achtergrondgegevens tijdens een voorlichting of presentatie. Professionals

gebruiken de informatie voor de aanpak van een discriminatieklacht van een cliënt of werkcontact. Onderzoekers doen doorgaans een beroep op informatie over aard en omvang van bepaalde vormen van discriminatie, zoals rassendiscriminatie, islamofobie, homodiscriminatie. Of ze verrichten onderzoek naar arbeidsmarktdiscriminatie of horecadiscriminatie.

In de meeste gevallen hebben gebruikers (korte of langere) gesprekken met RADAR-medewerkers. Hun vragen lenen zich vaak beter voor mondelinge toelichting. Bovendien willen scholieren, pers en onderzoekers tijdens interviews graag doorvragen en 'quotable quotes' in hun verslagen of artikelen verwerken. Interviews lenen zich daar het best voor.

Bijna zestig maal werd om materiaal gevraagd; boeken, posters, folders van RADAR maar ook geschikt lesmateriaal of spelvormen om discriminatie bespreekbaar te maken. Vijftig maal leidde een informatieverzoek tot een voorlichting van RADAR aan verschillende doelgroepen in de regio Rijnmond en aan professionals die direct in contact staan met potentiële getroffen.